

Koninkrijk deel 5 - Zalig op de berg (bron: Tim Mackie - Matthew)

We zijn nog steeds bezig met wat wij noemen 'De Bergrede', maar wat Mattheus beschrijft het als:

Mat. 4:23 Jezus predikte het Evangelie van het Koninkrijk ...

Dit is het hoofdthema waar Jezus over spreekt. Hij brengt bij Zijn volgelingen wat het betekent om deel te zijn van dat Koninkrijk. Hij komt als Koning Jezus om de wereld als het ware terug te brengen van de zooi die wij ervan hebben gemaakt naar hoe het in Christus zou moeten zijn. En Hij vormt een groep mensen om zich heen die we discipelen noemen. Deze herkennen Hem en erkennen Hem als de Messias en zij stellen zich onder Zijn gezag. Deze hoofdstukken gaan over het herontdekken wie wij mogen zijn en leven in Christus in Zijn Koninkrijk. Hij maakt alle dingen nieuw!

En in dit gedeelte beschrijft Hij de mens met een vernieuwd hart en vernieuwd denken. Hoe ziet zo iemand eruit?

En Hij haalt daartoe Oud Testamentische wetten aan en zegt daarbij: Jullie hebben gehoord dat er gezegd is, maar Ik zeg jullie ... En Hij zet daarbij de wet niet opzij, of spreekt het ook niet tegen, maar Hij vult het aan om tot het werkelijke hart van de wet te komen hoe het is bedoeld. Hij vult het verder aan. Hij vervult het.

En waar het Hem en Zijn Vader vooral om te doen is vinden we terug in het grootste gebod:

Markus 12:30 Heb de Here uw God lief ... en uw naaste als uzelf.

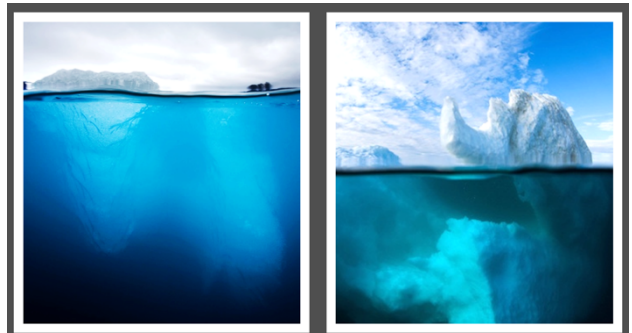
Waar het dus vooral om gaat is dat we in Zijn Koninkrijk draait om relaties, liefhebbende en juiste relaties. Met God, maar ook met de ander.

En in de 6 voorbeelden die Jezus geeft raakt Hij de dieperliggende problemen aan die relaties misvormen en vernietigen.

We weten allemaal dat er onder een boom nog een heel groot netwerk aan wortels aanwezig is. Je ziet ze niet, maar het zit er wel. En je merkt het pas echt als je een boom uit de grond probeert te trekken. En het bepaalt ook nog eens de levensvatbaarheid van de boom en haar vrucht.

Een zekere Paul Souders maakt prachtige beelden van ijs, zoals deze...

En als je in een boot zit dan zie je misschien 10 meter boven water, maar onder water zit 9 keer zoveel. En die kunnen hele rare vormen aannemen. En van wat je boven water ziet kan je nooit voorspellen hoe het er onder water uit ziet.

En dit is eigenlijk wat Jezus probeert te doen in dit gedeelte over het Koninkrijk. Wij hebben allemaal een oppervlakkig leven wat voor iedereen zichtbaar is. En Jezus is niet als eerste geïnteresseerd in ons uiterlijk gedrag, maar het gaat Hem om de dieperliggende oorzaken van ons gedrag, waar de rest uit voortkomt. Wat is het dat we dingen verdraaien of ergens omheen praten als we met andere mensen in gesprek zijn? Dat we dingen verstoppen om anders op anderen over te komen dan we daadwerkelijk zijn. Wat speelt er zich af onder de oppervlakte?

En dat is wat Jezus doet in die zes voorbeelden die in Mattheus 5 vanaf vers 21 allemaal gegeven worden en beginnen met: "U hebt gehoord dat er gezegd is, maar Ik zeg u ..."

Vers 21: U zult niet doden, maar Ik zeg u ...

Vers 27: U zult geen overspel plegen, maar Ik zeg u ...

Vers 31: Verstoot uw vrouw met een echtscheidingsbrief, maar Ik zeg u ...

Vers 33: U zult niet de eed breken, maar Ik zeg u ..
Vers 38: Oog voor oog en tand voor tand, maar Ik zeg u ...
Vers 43: Heb uw naaste lief en haat uw vijanden, maar Ik zeg u ...

We hebben het over de eerste drie onderwerpen gehad op 30 juni, waarvan de studie terug te vinden is op de website. In het heel kort:

U zult niet doden

U zult niet doden gaat ten diepste over dat gezonde relaties onze relatie met God weerspiegelen. Een relatie die gebouwd is op verzoening. Verzoening is ons tastbaar bewijs van hoe Hij Zijn leven heeft gegeven voor Zijn vijanden en ons de bediening van verzoening heeft gegeven. Het leven is een gave van God en dient te worden gerespecteerd, zoals Hij dat respecteert. Zo niet, dan 'vermoord' je dat beeld.

Geen overspel plegen

Hierbij gaat het om het filmpje wat met name een man in zijn hoofd afspeelt als hij een vrouw aanziet en haar gebruikt om zijn seksuele verlangens aan te wakkeren. En Jezus ziet dat niet als iets privés, maar als een keuze waarvoor je de ander gebruikt. En die persoon niet ziet als een schepping gemaakt naar Gods beeld, maar als een object voor je eigen verlangens. En daarmee schaden we Gods beeld en daarmee ook God. Je belandt daarmee, zoals Jezus het beschrijft 'in de hel'. Of wel, het vernietigt relaties.

Seks is iets heel heiligs wat heel goed en mooi kan zijn, zolang het binnen de kaders van het huwelijksverbond is geplaatst en als bescherming voor de vrouw.

Echtscheiding

We hebben gesproken over een vrouw verstoten met of zonder een echtscheidingsformulier. Verstoten, of gewoon wegsturen, zonder dat echtscheidingsformulier kan alleen bij seksueel ongeoorloofde wetmatigheden.

Van iemand scheiden, zoals ook God zelf middels een officiële scheidsbrief afstand doet van Zijn volk, kan om redenen van 'schandelijk gedrag'. Iets wat de eenheid van God niet weerspiegelt zoals beschreven in Efeze 5:21-28. Zaken als misbruik (fysiek of mentaal), geweld (fysiek of mentaal), overheersing, manipulatie, of noem het allemaal maar op. Alles wat de relatie kapot maakt en wat niet naar het beeld is van Christus en de gemeente.

Vandaag kijken we naar de laatste drie: U zult niet de eed breken; Oog voor oog en tand voor tand en heb uw naaste lief en haat uw vijanden.

De eerste, **u zult niet de eed breken**, vinden we in:

Matt.5:33-37 Verder hebt u gehoord dat tegen het voorgeslacht gezegd is: U zult de eed niet breken, maar u zult voor de Heere uw eden houden. Maar Ik zeg u: Zweer in het geheel niet, niet bij de hemel, want dat is de troon van God; niet bij de aarde, want dat is de voetbank van Zijn voeten; en ook niet bij Jeruzalem, want dat is de stad van de grote Koning. Ook bij uw hoofd mag u niet zweren, want u kunt niet één haar wit of zwart maken; maar laat uw woord ja ja zijn en uw nee nee; wat hierboven uitgaat, is uit de boze.

We zouden hier allemaal kunnen denken: Dit gedeelte gaat niet over mij. Dit doen wij niet vaak. Maar als we dit hebben doorgenomen zullen we erachter komen dat we het allemaal doen. En misschien wel vaker dan je denkt.

Want waar gaat dit over? In de dagen van Jezus was dit heel gebruikelijk. En met het voorbeeld wat Jezus geeft is het nog steeds aan de oppervlakte. Maar met de laatste zin gaat Hij de diepte

in, want het gaat om een eerlijke, echte uiting van wie wij zijn. En waarom wij dat lang niet altijd doen.

Jezus haalt het Oude Testament aan, zoals gebruikelijk, vers 33: *“Verder hebt u gehoord dat tegen het voorgeslacht gezegd is: U zult de eed niet breken, maar u zult voor de Heere uw eden houden.”*

Het interessante is dat Jezus niet slechts één wet, of één vers aanhaalt uit het Oude testament, maar van een aantal verzen uit het Oude Testament over de gewoonte om een eed te zweren.

Wat is die gewoonte die Jezus hier naar voren brengt?

Stel dat jij een Joodse landbouwer bent, zoals er velen waren in die tijd. En je buurman is dat ook. En die buurman kan totaal niet met jou overweg en heeft zelfs haatgevoelens om wat voor reden dan ook.

En deze buurman heeft een aantal ezels en op een dag is zijn beste ezel verdwenen. En hij weet zeker dat jij dat hebt gedaan. Dus hij gaat naar de poort van de stad waar de oudsten aanwezig zijn en hij beschuldigt jou bij hen voor het stelen van zijn ezel. Sterker nog, hij zegt dat hij jou dat heeft zien doen. En om het nog meer kracht bij te zetten voegt hij eraan toe: Ik zweer bij naam van Jahweh en al het heilige in Jeruzalem dat ik hem de ezel heb zien stelen.

Waarom kon hij niet gewoon zeggen: Ik heb het hem zien doen, of ik denk dat hij het heeft gedaan? Maar Hij betreft God in het verhaal en hij gebruikt de naam van God om de beschuldiging meer kracht bij te zetten. Want God is heilig en is waarheid.

Hij maakt het naar de oudsten dus veel serieuzer door God erbij te halen.

Maar de oudsten zouden geen goede oudsten zijn als ze dit niet zouden onderzoeken. En wat blijkt? Zijn neef kwam langs en heeft de ezel even meegenomen en vergat het hem te vertellen.

Dus wat hier gebeurt is dat je buurman de naam van God ijdel heeft gebruikt vanuit zijn onzekerheid, of frustratie. En er waren wetten in Israël om te voorkomen dat de naam van God ijdel werd gebruikt. Zoals bv.:

Exodus 20:7 U zult de Naam van de HEERE, uw God, niet ijdel gebruiken, want de HEERE zal niet voor onschuldig houden wie Zijn Naam ijdel gebruikt.

Leviticus 19:12 U mag geen valse eed afleggen in Mijn Naam, en zo de Naam van uw God ontheiligen. Ik ben de HEERE.

Zweren is dus de naam van God gebruiken om jou verdraaide of onzekere bewering kracht bij te zetten. En door dat te doen maak je jezelf schuldig en ontheilig je de naam van God. Het is misbruik maken van Zijn Naam en dat mocht je dus niet doen.

Dus wat ze gingen doen om kracht bij te zetten was zweren op andere dingen die wel een relatie hadden tot God, maar niet meer de Naam van God. Dus wat kon je dan gebruiken?

Daar geef Jezus een paar voorbeelden van:

De hemel, de aarde, Jeruzalem en bij je hoofd.

En dat gaf onder de rabbijnen allemaal discussie, zoals: wat geldt er als een echte eed en wat niet? En daar gaat Jezus later op in en dat maakt wel duidelijk waar Jezus naar toe wil. Hij zegt:

Matt. 23:16-22 Wee u, blinde leiders, die zegt: Heeft iemand gezworen bij de tempel, dan betekent dat niets; maar heeft iemand gezworen bij het goud van de tempel, dan is hij aan die eed gebonden. Dwazen en blinden! Want wat is meer, het goud of de tempel, die het goud heiligt? En: heeft iemand gezworen bij het altaar, dan betekent dat niets; maar heeft iemand gezworen bij de gave die daarop ligt, dan is hij aan die eed gebonden. Dwazen en blinden! Want wat is meer, de gave of het altaar, dat de gave heiligt?

Wie daarom zweert bij het altaar, die zweert daarbij en bij alles wat daarop ligt; en wie zweert bij de tempel, die zweert daarbij en bij Hem Die daarin woont; en wie zweert bij de hemel, die zweert bij de troon van God en bij Hem Die daarop zit.

Dus wat Hij eigenlijk zegt is, door dingen aan te halen om je bewering kracht bij te zetten, zoals de tempel, of het goud van de tempel, of het altaar, dan haal je nog steeds God binnen in je bewering.

Of je hoofd. Wie is jullie Hoofd? Of van wie is de hemel? Of wie is de Schepper van deze aarde? Het is allemaal God. Alles wat je aanhaalt om je eed te zweren is deel van wat God heeft geschapen in deze wereld. Dus je zweert altijd bij Zijn Naam, zelfs als je denkt van niet. En Jezus zegt eigenlijk, stop daarmee. Want in Gods Koninkrijk gaat het om eerlijke, open en waarheidsgetrouwe relaties.

In Dallas Willard's boek 'The Divine Conspiracy' schrijft hij over de overstap maken van de vrome hedendaagse christelijke praktijk naar een praktische vorm waarmee we op Christus kunnen gaan lijken.

In dit boek schrijft hij over dit gedeelte het volgende:

"Jezus gaat direct naar de kern van waarom mensen zweren. Hij wist dat mensen dat doen om anderen te imponeren met hun oprechtheid en betrouwbaarheid, om daarmee de acceptatie van wat ze zeggen te verhogen.

Het is simpelweg een vorm van manipulatie om de mening van anderen opzij te schuiven, in plaats van hun mening te respecteren.

De kern van zweren is dat je iets gebruikt dat indruk maakt, zonder dat het gaat om wat je echt vertelt, zodat men aanneemt wat je zegt." (Bladzijde 194 en 195).

En we hebben er allemaal mee te maken. Ook de marketing mensen maken daar gebruik van. Vroeger had je dat met sigarettenreclames, waarbij roken stoer was, of gezellig, maar zij het zeker niet in relatie brachten met je gezondheid.

Of neem een reclame van Coca-Cola: Wat heeft Coca-Cola te maken met ijsberen, of de noordpool? Maar het brengt het product in relatie met ellende achterlaten, teleurstelling achter je laten en geluk openen. Maar zeker niet in relatie tot heel veel suiker tot je nemen.

Ze gebruiken dus dingen als rookgordijn om iets aantrekkelijk te maken.

Het probleem ook in ons is dat we dingen of gebeurtenissen gebruiken die er eigenlijk niet toe doen om ons verhaal aantrekkelijker en geloofwaardiger te maken.

En dat is waarvan Jezus zegt dat het niet 'des Koninkrijks' is. Want je geeft mensen niet de gelegenheid om je echt te leren kennen, of hun mening te vormen. Je bent niet eerlijk en geeft een oneerlijke weergave van wie je echt bent. En het voorkomt echte hechte relaties waar het Hem om te doen is.

Dit doen we allemaal in meer of mindere mate. We noemen bijvoorbeeld in onze gesprekken belangrijke mensen met wie wij contact zouden hebben. En dat is soms heel subtiel, of soms zonder dat je het weet. Het kan zomaar zijn dat je die personen noemt om ze te gebruiken om jouw reputatie op te schroeven. Het gaat je niet om die personen, maar om jou.

Als je nieuwe mensen ontmoet dan kan je over jezelf vertellen met een rookgordijn over wie je echt bent.

En dat ging toen door te zweren op de tempel, of het goud van de tempel, of op Jeruzalem. Vandaag de dag trekken we rookgordijnen op Facebook, of Twitter, door dingen te laten zien op onze top, zonder te tonen wat er allemaal onder zit.

De ijsberg. We laten alleen het topje zien en verbergen de persoon die eronder zit. We laten foto's zien van mij met belangrijke mensen om onze reputatie naar anderen op te schroeven.

Ik doe het zelf helaas ook. Als ik nieuwe mensen tegen kom en we raken in gesprek en het onderwerp komt toevallig op Formule 1, dan heb ik foto's op mijn mobiel die ik dan laat zien... Waar ik met de wereldkampioen Formule 1 op sta. Of met de hoge bazen binnen de teams. Of een foto waar ik verschillende keren word geïnterviewd door Olav Mol, of waar ik zelf Max Verstappen interview. En ik doe dat misschien onbewust, maar het zorgt ervoor dat anderen denken .. Zo .. dit is een goeie...

En dat zijn nog niet geloof gerelateerde zaken. Maar wat Jezus aanhaalt is dat wel. Het gebruik van de naam van God.

Je hebt vast wel eens een gesprek gehad met een Christen en die heeft over iets echt het gevoel gekregen dat God iets wil. Of dat de Heilige Geest dat tot hem of haar heeft gesproken. Of dat je echt vrede hebt ontvangen van God om iets te gaan doen.

Het kan echt zijn dat ze daarvoor gebeden hebben en anderen over hebben gesproken en het Woord hebben onderzocht. Maar andere keren kan het zijn dat mensen een muur opbouwen met de uitspraak dat God het ze duidelijk heeft gemaakt om iets te doen. Het doet het gesprek doden want ze hebben jouw mening daar niet in nodig.

Maar het kernprobleem is dat we religieuze woorden gebruiken waarin we Jezus gebruiken. Niet om Hem de eer te geven, maar we gebruiken Hem om ons verhaal kracht bij te zetten, of meer religieus.

Ook leiders van een kerk kunnen dat doen. Dat we Jezus gebruiken om een planning van de komende 5 jaar geloofwaardig te maken. En dat is zo link. Dat je zo overtuigd bent van jezelf als leider dat je iets moet gaan doen en dan Jezus erbij haalt om het wat op te schmucken. En mensen gaan dan met je mee.

Het is makkelijker om mensen te domineren dan ze lief te hebben en hoog te houden in hun mening.

Dus dit gaat veel dieper dan zweren.

Maar hoe komt het dat we een rookgordijn oplatzen? Dat we onszelf verstoppen voor die ander, niet open zijn? Vaak komt dat voort uit een stukje angst. Angst dat de mensen je kennen met je negatieve kanten, met je mislukkingen, of met je echte karakter, of de dingen die je hebt gedaan waar je nou niet echt trots op bent.

En dat is wat Jezus probeert duidelijk te maken. Hoe kan ik een persoon worden zonder dat ik dingen verberg, maar dat mijn woorden echt zijn van wie ik ben. Eerlijk en oprecht. Dat ik mij niet verstop.

Er is een passage in het NT dat een antwoord geeft op die vraag. Hoe pakt Jezus dit probleem aan?

Als de discipelen terugkijken en beschrijven hoe Jezus was, dan is er 1 woord waarmee de discipelen omschrijven van wat Jezus aan het doen was en dat geeft de volgende passage goed weer:

1Joh. 4:9, 10, 18 Hierin is de liefde van God aan ons geopenbaard, dat God Zijn eniggeboren Zoon in de wereld gezonden heeft, opdat wij zouden leven door Hem. Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons heeft liefgehad en Zijn Zoon zond als verzoening voor onze zonden.

Er is in de liefde geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vrees uit. De vrees houdt immers straf in, en wie vreest, is niet volmaakt in de liefde.

Als de discipelen terugkijken en beschrijven hoe Jezus was, dan is het woord wat zij gebruiken: Liefde. Hij was Gods liefde onder ons. Hij strekte zich uit naar mensen die het niet allemaal op een rijtje hadden en leefde zijn leven uit in volle waarheid en oprechtheid en gaf dat leven aan ons als een vrije gave. En dat wij zouden gaan leven door Hem.

In de ogen van Johannes zijn we eigenlijk levend dood als we blijven leven door ons te verstoppen voor anderen. We zijn te bang om ons te tonen voor wie we echt zijn, of we bouwen een muur op tussen de ander en onszelf. En Johannes noemt dat een vorm van levend dood zijn. En Jezus komt om dat te herstellen en dat we leven door Hem. En in Zijn dood bedekt Hij alle zoi die wij ervan hebben gemaakt. En dat door liefde.

En dat is allemaal slechts theologie. Maar geloven we echt dat door Zijn liefde voor ons dat onze fouten en gebreken en mislukkingen en karaktereigenschappen, onze waarde voor Hem niet doen verminderen?

En Johannes zegt dan in vers 18 dat als je dat echt gelooft, dat die liefde angst uitdrijft. Angst houdt ons bezig met wat anderen van ons zullen denken, of we wel gewenst zijn, of geliefd. En Johannes zegt dat als je gelooft wat Jezus voor jou heeft gedaan en hoe Hij jou ziet, wat maakt het dan nog uit wat anderen van jou denken? Op een gezonde manier.

Jouw identiteit is niet gevormd door wat anderen van jou denken,
maar wat Jezus van jou denkt.
Dus laat jou ja ja zijn en je nee nee.

Oog voor Oog

Mattheüs 5:38-42 U hebt gehoord dat er gezegd is: Oog voor oog en tand voor tand. Ik zeg u echter dat u geen weerstand moet bieden aan de boze; maar wie u op de rechterwang slaat, keer hem ook de andere toe; en als iemand u voor het gerecht wil dagen en uw onderkleding nemen, geef hem dan ook het bovenkleed; en wie u zal dwingen één mijl te gaan, ga er twee met hem. Geef aan hem die iets van u vraagt, en keer u niet af van hem die van u lenen wil.

Ook hier haalt Jezus weer een wetmatigheid aan uit het Oude Testament. We zien dit onder andere in:

Exodus 21:24, 25 leven voor leven, oog voor oog, tand voor tand, hand voor hand, voet voor voet, brandwond voor brandwond, wond voor wond, striem voor striem.

(zie ook Leviticus 24:20; Deuteronomium 19:21)

Dit is geen uitdrukking om je eigen recht te halen. Dit is een principe dat als richtlijn gold voor de rechters. Het was om te voorkomen dat er een bovenmatige straf zou worden opgelegd, maar in lijn met de misdaad. Maar dit is later opgepakt om je eigen rechter te spelen en wraakacties te vergoelijken. Om je eigen rechten te verdedigen, want opkomen voor jezelf is iets wat in elk mens en dier zit.

We kennen het zogenaamde Vlucht of Vecht principe. Dat kent elk mens en ook elk dier van nature als er iets op je afkomt wat bedreigend is. Het is eigen behoud dat je of vlucht of vecht.

In heel veel films zie je wraakacties. Tussen landen zie je wraakacties, alleen wij noemen het dan met een net woord 'politieke sancties'. In Israël zie continue wraakacties tussen de Palestijnen en de Joden. In de oorlog van Rusland tegen Oekraïne zie je wraakacties.

Maar Jezus geeft een andere kijk op hoe het in Gods Koninkrijk werkt. Het is allemaal andersom zoals we al eerder hebben gezien. Daar waar het van nature zo is dat we opkomen voor onszelf, is het in Gods Koninkrijk juist het verliezen van jezelf.

Het zegt dat onder andere in de paradox in:

Matt. 16:25 Wie zijn leven zal willen behouden →↯← die zal het verliezen;

Wie zijn leven zal verliezen om Mij →↯← die zal het vinden.

Het kenmerk van Gods Koninkrijk is niet zelfbehoud, maar zelfoffer. Overgave.

En het grote voorbeeld daarin is natuurlijk Jezus zelf. Petrus maakte mee hoe Jezus uitleefde wat Hij in Mattheüs 5 leert. Hij zegt onder andere in:

1Petr.2:23 Die, toen Hij uitgescholden werd, niet terugschold, en toen Hij leed, niet dreigde, maar het overgaf aan Hem Die rechtvaardig oordeelt;

Hij leefde niet voor zichzelf, maar leefde helemaal voor de ander. *"Niet meer Mijn wil, maar Uw wil geschiedde"* (Mrk. 14:36) *"Hij had zichzelf ontledigd en de gestalte van een slaaf aangenomen."* (Fil.2:7). Alles vanuit de 'agape' liefde, welke een gevende liefde is, zelfs aan mensen waar je eigenlijk niets mee te maken wil hebben.

Dat is waar dit gedeelte over gaat. En dat begint in vers 39 met: *"Ik zeg u echter dat u geen weerstand moet bieden aan de boze."*

Wat zegt Jezus hier eigenlijk?

Het woord voor 'boze' gaat niet over de satan. Het is het woord 'poneros' betekent moeite, pijn, misdaad, onrecht. Er staat dus eigenlijk dat we ons daar niet tegenover moeten stellen. Dat we niet het gevecht moeten aangaan met dat wat ons wordt aangedaan.

En het eerste voorbeeld wat hij daarin geeft is: *"wie u op de rechterwang slaat, keer hem ook de andere toe..."*

Het woord voor 'slaan' is hier het woord wat wordt gebruikt voor als je iemand met de platte hand op de wang slaat. En als er staat op de rechterwang, dan sloeg men dus met de achterkant van de hand. En dat is een vorm van vernedering, van minachting. Je kreeg liever van iemand een klap met de vuist midden op je neus, dan een beledigende slag met de hand. Hoe ga je daarmee om?

Bv. Je bent een beroepsvisser en je komt met je vis aan land om het te gaan verkopen. Allereerst moet je dan langs de tollenaar, bv. Zaccheüs, de Joodse man die in dienst staat van de Romeinen om jou belasting te laten betalen. En je komt bij hem, maar je hebt niet genoeg geld voor de hoeveelheid vis die je hebt gevangen. Je zou dan een hoeveelheid vis weg kunnen gooien, maar dat wil je niet, want je weet dat mensen afhankelijk zijn van jouw visvangst. En dus doe je dat niet.

En Zaccheüs komt naar je toe en geeft je een vernederende klap in je gezicht in het openbaar. En naast hem staan Romeinse soldaten die jouw benen breken als je er iets tegen doet. En jij hebt net van Jezus' onderwijs gehoord en je wil Hem volgen. Wat doe je?

Of jij hebt een picknick met je gezin aan het meer van Galilea. En er komen een paar Romeinse soldaten langs, wat toen heel gebruikelijk was, en een van die soldaten gooit zijn zware rugzak op de grond, trekt zijn zwaard en zegt: *"Hé jij, pak mijn rugzak op en draag het een eind voor mij*

mee, of je gaat eraan.” En dat was wat zij legaal mochten eisen in die tijd. En jij bent een discipel van Jezus. Wat doe je?

De manier waarop wij het vaak vertalen is dat we gewoon maar doen wat we moeten doen en laten de ander als het ware over ons heen lopen. Je doet gewoon niets. Passief, een voetenveeg. Maar dat is het niet.

Wat Jezus je eigenlijk heeft geleerd is om compassie, gevoelens te hebben voor deze man.

En je zegt bv.: Zaccheüs je hebt duidelijk een moeilijke dag achter de rug, als je nog wat meer teleurstelling kwijt wil, hier is mijn andere wang.

Of je zegt bv. tegen die Romeinse soldaat: “Je ziet er zo moe uit, mag ik het voorrecht hebben om jouw rugzak tot aan je deur te brengen? Mag ik dat voor je doen?

Dat is niet passiviteit, niets doen, maar een zeer actief antwoord. Het is geen wraak, maar ook geen passiviteit. Het is, zoals Jezus het noemt: Agape. Liefde.

Dit heeft een groot effect op relaties van mensen.

Ook hierin geeft Jezus het voorbeeld. Als ze Jezus gevangengenomen hebben staat er:

Matt. 26:61, 62 Toen spuwden zij in Zijn gezicht en sloegen Hem met vuisten. En anderen sloegen Hem in het gezicht en zeiden: Profeteer ons, Christus: wie is het die U geslagen heeft?

Maar evenals daarvoor zweeg Jezus, onderging het en zei erbij: Vader vergeef het hun! Het ging niet om Zijn eer, maar om die van de Vader. En dat is eigenlijk wat Jezus hier zegt van mensen die leven in Zijn Koninkrijk. Om wiens eer gaat het?

In zijn boek van Martin Luther King Jr. “De strength of love”, schrijft hij onder andere:

De ultieme zwakte van gewelddadige vergelding is dat het een neerwaartse spiraal geeft, wat juist datgene bereikt wat het wil voorkomen. In plaats van kwaad te verminderen, vermenigvuldigt het zich.

Door geweld kan je de leugenaar vermoorden, maar je kan de leugen niet vermoorden, noch de waarheid tot stand brengen.

Door geweld kan je de hater vermoorden, maar je vermoordt niet de haat. In feite vergroot je de haat door geweld.

Kwaad met kwaad vergelden, vermenigvuldigt kwaad en voegt meer duisternis toe aan een nacht die al geen sterren heeft.

Duisternis drijft geen duisternis uit, alleen licht kan dat doen. Haat drijft geen haat uit, alleen liefde kan dat doen.

Liefde is de enige kracht die in staat is om vijanden in vrienden te veranderen.

Vers 40 en als iemand u voor het gerecht wil dagen en uw onderkleding nemen, geef hem dan ook het bovenkleed;

Hier wordt een scherpe tegenstelling neergezet. Tegen wie spreekt Jezus ook alweer bij de Bergrede?

Matt. 4:24 allen die er slecht aan toe waren en door allerlei ziekten en pijnen bevangen waren, en die door demonen bezeten waren, en maanzieken en verlamden;

Het was het uitschot van de maatschappij. Mensen zonder enige waarde en ook zonder enig bezit, of rijkdom.

Het waren de mensen die alleen hadden wat ze aanhadden. Dat waren sandalen, een hoofddekseel, een onderkleed om zijn lichaam te bedekken en een bovenkleed tegen de kou. Deze mensen konden geen rechtszaak veroorloven, dat konden alleen mensen die het goed hadden.

En in dit voorbeeld zegt Jezus dus dat iemand die genoeg bezit, ook nog eens het onderkleed wil hebben van een arme man. Zeg maar zijn ondergoed. Geef hem dan ook maar je bovenkleed, wat eigenlijk betekent dat hij naakt zou staan. Figuurlijk betekent dit eigenlijk een doodvonnis van iemand.

Waar het hier dus echt om gaat is dat Jezus zegt geen waarde te hechten aan wat je bezit. Zoals Hij dat ook aanhaalt in:

Matt. 6:31, 33 Wees daarom niet bezorgd en zeg niet: Wat zullen wij eten? of: Wat zullen wij drinken? of: Waarmee zullen wij ons kleden? Maar zoek eerst het Koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u erbij gegeven worden.

Het eerste gaat dus over het belang van je eer en het afleggen daarvan en het tweede over het belang van je bezittingen en het durven los te laten.

Vers 41 en wie u zal dwingen één mijl te gaan, ga er twee met hem.

In die tijd was het de plicht van Joden om als een Romeins soldaat hem vroeg om 1,5 kilometer zijn bagage te dragen, dat hij dat ook moest doen. En dat was geen pretje, want het was al gauw een kilo of 40 aan soldaten uitrusting.

En die verplichting was echt een topic in die tijd en iets waar men afschuw van had.

Maar Jezus legt de lat nog hoger. In Zijn Koninkrijk word je gevraagd om juist dat extra te doen. Om meer te doen dan je verplicht bent, of gevraagd wordt.

Besteed net die extra zorg, net die extra moeite, net die extra tijd, om die ander te dienen. Zelfs als je eigenlijk tegenstaat. Zelfs voor degene die je totaal niet aanstaat.

Zo vind ik het bij voorbeeld bijzonder wat Jezus doet. Hij heeft overdag het tempelplein schoongeveegd van alles wat daar niet hoort te gebeuren. En dat zal een hele ophef hebben gegeven, ook bij de geestelijke leiders van toen, die Hem toch al niet moesten.

En dan komt er in de nacht (!) een Farizeeër naar Jezus toe. In de nacht! En in plaats van dat Jezus hem wegstuurt om te slapen, heeft Hij een van de langst opgeschreven gesprekken met deze man. En Hij vertelde hem onder andere het meest bekende vers uit de Bijbel: "Want also lief heeft God de wereld gehad"

Hij nam dat extra beetje tijd, deed wat extra moeite en Gods Koninkrijk overwon, want hij is degene die als eerste bij het lichaam van Jezus komt als Hij is gestorven met een mengsel van 100 pond aan mirre en aloë. Een kapitaal.

Want het ging hem niet meer om de eer, om zijn bezittingen, of om wat extra's te doen. Hij leefde Gods Koninkrijk.

Vers 42 Geef aan hem die iets van u vraagt, en keer u niet af van hem die van u lenen wil.

Jezus zet hier het geven en lenen eigenlijk op 1 lijn. Want ook als je iets aan iemand leent zou je dat moeten doen zonder het terug te verwachten en je het dus eigenlijk geeft. (Luk. 6:34)

Van een Christen mag verwacht worden dat hij vrijgevig is. Als iemand iets nodig heeft, dat je hem voorziet.

Niet zonder je bewust te zijn van de mogelijke consequenties. Het zal altijd voor ieder beter moeten zijn.

Een drugsverslaafde geld geven als hij erom vraagt, daar wordt hij niet beter van. Iemand geld geven terwijl je weet dat het in een gokautomaat verdwijnt, daar wordt hij niet beter van. Iemand geld geven voor een nieuwe telefoon, terwijl je weet dat zijn gezin elk dubbeltje moet omdraaien, daar help je hem niet mee. Of iemand geld geven die te beroerd is om te werken en je daarmee alleen maar zijn luiheid bevordert.

Ook niet als het je andere verantwoordelijkheden in de weg staat. Zoals het zorgdragen voor je eigen gezin en al de kosten die daarmee gepaard gaan. (1Tim.5:8)

Maar als iemand het echt nodig heeft en hij er beter op wordt en je je eigen verantwoordelijkheden kan nakomen, wees dan vrijgevig. Keer je niet af, laat hem niet in de steek. Het Grieks gebruikte woord wordt zelfs gebruikt voor iemand die zijn zwaard terug in de schede doet. Zo van: Daar ga ik niet tegen strijden. Ik stop mijn zwaard in de schede.

Zoals Paulus aangeeft:

2Cor. 9:7 *Laat ieder doen zoals hij in zijn hart voorgenomen heeft, niet met tegenzin of uit dwang, want God heeft een blijmoedige gever lief.*

Al met al gaat het in dit gedeelte over het niet vasthouden aan je eigen eer, je eigen bezittingen, je eigen tijd en je eigen geld.

Waar het wel om gaat, en eigenlijk het belangrijkste is **'Heb uw vijanden lief'** en al het voorgaande omvat, zegt Jezus in:

Vers 43 - 45 *U hebt gehoord dat er gezegd is: U moet uw naaste liefhebben en uw vijand moet u haten. Maar Ik zeg u: Heb uw vijanden lief; zegen hen die u vervloeken; doe goed aan hen die u haten; en bid voor hen die u beledigen en u vervolgen; zodat u kinderen zult zijn van uw Vader.*

Zoals we weten haalt Jezus steeds verzen uit het OT aan om die verdieping te geven. Maar waar haalt Jezus dit vers vandaan?

In ieder geval vinden we dit terug in:

Lev. 19:18 *U mag geen wraak nemen of een wrok koesteren tegen uw volksgenoten, maar u moet uw naaste liefhebben als uzelf.*

Maar wat missen wij hier? Uw vijanden moet u haten.

En dat zien we nergens als een gebod staan in het OT. Maar wat staat er in Mat. Vers 43? U hebt gehoord ...!

En dit vers in Leviticus was een vers waar veel over werd gedebatteerd, met name onder de rabbi's in die tijd. Want de vraag was natuurlijk: Wie is mijn naaste?

Is dat die Romeinse soldaat? Hij is niet mijn buurman. Is dat Zacheüs de tollenaar, die overloper? Wie hoort erbij?

Wat je altijd moet doen is een vers in de context lezen en dat geeft wellicht de eerste aanwijzing.

Lev. 19:16-18 *U mag onder uw volksgenoten niet met lasterpraat rondgaan, u mag uw naaste niet naar het leven staan. Ik ben de HEERE. U mag in uw hart uw broeder niet haten. U moet uw naaste zeker terechtwijzen, zodat u geen zonde op hem laadt. U mag geen wraak nemen of een wrok koesteren tegen uw volksgenoten, maar u moet uw naaste liefhebben als uzelf.*

Het gaat dus in ieder geval niet alleen om wie er naast je woont, maar het is hier al breder, namelijk je broeders en je volksgenoten, ofwel het Joodse volk.

Dus die soldaat zou er niet bij horen, maar Zacheüs dan? Dat was het hele discussiepunt.

Andere rabbi's haalden een ander gedeelte aan uit Leviticus 19, dat zegt:

Lev. 19:33, 34 Wanneer een vreemdeling bij u in uw land verblijft, mag u hem niet uitbuiten. De vreemdeling die bij u verblijft, moet voor u zijn als een ingezetene onder u. U moet hem liefhebben als uzelf, want u bent zelf vreemdelingen geweest in het land Egypte. Ik ben de HEERE, uw God.

Dus ook de vreemdeling moeten ze liefhebben als zichzelf.

Maar die Romeinse soldaat dan? Dat is geen vreemdeling, dat is een overheerser die je benen breekt als je hem niet aanstaat. Moet je hem dan ook liefhebben?

En dat gold al voor de laatste 600 jaar dat het volk overheerst werd door de Assyriërs, Babyloniërs, de Meden, de Perzen, Grieken en nu Romeinen ...

Dus de brandende vraag bleef: Wie hoort er dan bij die je lief moet hebben?

En toch trekt Jezus dit verder.

Vers 44 Maar Ik zeg u: Heb uw vijanden lief; zegen hen die u vervloeken; doe goed aan hen die u haten; en bid voor hen die u beledigen en u vervolgen;

Je vijanden, die je vervloeken, die je haten, die je beledigen en die je vervolgen!

De liefde hoort geen grenzen te kennen. Het geldt voor iedereen. Door dat te doen, zegt Hij erbij in vers 45: "zodat u kinderen zult zijn van uw Vader..."

Als je je vijanden liefhebt, dan ben je een afspiegeling van God de Vader.

Maar waar baseerde Hij dit op? Op het weer en de Schrift!

Vers 45 want Hij laat Zijn zon opgaan over slechte en goede mensen, en laat het regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen.

Of je als boer nou je arbeiders slecht behandelt of goed, allebei krijgen zij regen. Het is de genade van God.

Of bij de een nou zijn land kurkdroog is en niets opbrengt en bij de ander brengt het volop vrucht voort, het zegt niets over de genade die God aan alle mensen schenkt.

Het weer toont dezelfde genade aan eenieder. Pas aan het eind zal iedereen verantwoording moeten afleggen over zijn of haar daden. Maar zolang je hier op aarde bent gunt God het goede aan eenieder.

En dat baseert Jezus ook op het OT, bv.

Psalm 145:8, 9 Genadig en barmhartig is de HEERE, geduldig en groot aan goedertierenheid. De HEERE is voor allen goed, Zijn barmhartigheid rust op al Zijn werken.

Zijn liefde strekt zich uit naar allen. God heeft ook ons liefgehad toen wij nog vijanden waren.

En liefde is niet een soort van warm gevoel over iemand hebben. Je zal van je vijanden nooit een fijn, warm en lieflijk gevoel hebben. Maar het is een keuze welke je aanzet tot een actie die goed is voor die ander.

Het is de keuze om die ander aan te zien, zoals God ons aanziet. Om die ander aan te zien als ook iemand die geschapen is naar Zijn beeld. En door zo te kijken de keuze te maken om een actie vanuit die liefde te doen.

We hebben niet het recht noch de autoriteit om die ander niet lief te hebben, waarvan God zegt die ander lief te hebben en zijn leven ervoor over had. Een actie vanuit liefde.

En dat is soms al moeilijk voor degene die we liefhebben. Terwijl dat toch normaal zou moeten zijn, zoals Jezus zegt:

Mat. 5:46, 47 Want als u hen liefhebt die u liefhebben, wat voor loon hebt u dan? Doen ook de tollenaars niet hetzelfde? En als u alleen uw broeders groet, wat doet u meer dan anderen? Doen ook de tollenaars niet zo?

Het is soms al een keuze bij mensen die je liefhebt om een actie uit liefde te doen waar je gevoel niet bij is, laat staan voor mensen die je helemaal niet aanstaan.

Het gaat erom om over blokkades heen te kunnen stappen en ondanks je tegenstrijdige gevoelens een actie vanuit liefde te doen.

Dat was wat Martin Luther King Jr. uitleefde.

Het was in 1960 in Atlanta, dat ze voor de zoveelste keer bij hem thuis een kruis in de brand hadden gestoken. En hij komt 's morgens uit zijn huis, met zijn beste kleren, trekt het kruis uit de grond terwijl alle journalisten erbij waren, en hij begint een gebed en bidt o.a.:

"Heer, toon uw genade en zegen de mensen die dit hebben gedaan."

Wat hij deed was zijn vijanden liefhebben en voor hen bidden. Dat is het uitdragen van Gods Koninkrijk optima forma!

Dat is wat Jezus zegt in:

Vers 48 Weest u dan volmaakt, zoals uw Vader, Die in de hemelen is, volmaakt is.

En dan kunnen we natuurlijk al snel zeggen: Ja, maar ik ben niet volmaakt.

Maar dit is niet alleen een opdracht, het is ook een soort belofte.

Het woord voor perfect betekent volwassen, compleet.

Als wij een actie van liefde doen naar juist diegene met wie we niks te maken willen hebben, en andersom ook niet, daarmee laat je meer dan ooit het hart van de Vader zien.

Wij doen afstand van onze eigen gebrokenheid als wij zo een actie van liefde doen en nemen dan deel aan de liefde die God voor ons heeft.

En achteraf kan je dan terugkijken en zien dat het een moment was wat iets heeft veranderd, in jou en in die ander.

Dit is eigenlijk waar al het voorgaande vanuit gaat. En het draait uiteindelijk allemaal om relaties, om liefhebben, om recht te zetten in de wereld waar het allemaal zo fout is gegaan. Het gaat om het opofferen van jezelf, je eer, bezittingen, je tijd en je geld ten gunste van Zijn Koninkrijk.

Eindigend met de woorden van Paulus die daarvanuit leefde:

Gal. 2:20 Ik ben met Christus gekruisigd; en niet meer ik leef, maar Christus leeft in mij; en voor zover ik nu in het vlees leef, leef ik door het geloof in de Zoon van God, Die mij heeft liefgehad en Zichzelf voor mij heeft overgegeven.